Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31232

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i (SUEÖ), bireylerin olumsuz sosyal veya ahlaki durumlarla kar??la?t?klar?nda deneyimledikleri benlik bilinçli duygular olan suçluluk ve utanç duygular?na ne ölçüde yatk?n olduklar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, anl?k durum duygular?ndan ziyade, bireyin ki?ilik özelli?i olarak yerle?mi? e?ilimlerini saptamaya odaklan?r.

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlamas?, Didem Topçu taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk örnekleminde yap?sal geçerlik ve iç tutarl?l?k güvenirlik özelliklerini inceleyerek, ölçe?in Türkiye'deki psikolojik ara?t?rmalarda kullan?lmas? için zemin haz?rlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Suçluluk, Utanç, E?ilim, Benlik Bilinçli Duygular, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Türk Örneklemi.

Yazarlar

Didem Topçu (Türkçe Uyarlamas?n?n Sorumlu Yazar?)

Amaç

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ahlaki ihlallere verdikleri tepkileri **yap?c? suçluluk** (davran??a odaklanma) ve **y?k?c? utanç** (benli?e odaklanma) olarak ay?rarak ölçmektir. Bu ayr?m, psikopatoloji ve sosyal davran??lar?n anla??lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n amac? ise, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n?n Türk kültürel ba?lam?nda korundu?unu ve ölçe?in Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli sonuçlar üretti?ini istatistiksel olarak kan?tlamakt?r. Bu sayede, Türk akademik camias? suçluluk ve utanç e?ilimlerini standardize edilmi? bir araçla inceleyebilir.

Yap?

Ölçek, bireyin kendine yönelik de?erlendirmelerinden kaynaklanan benlik bilinçli duygular teorisine dayan?r. Yap?sal olarak iki temel boyuttan olu?ur: **Suçluluk E?ilimi** ve **Utanç E?ilimi**.

Suçluluk e?ilimi, bireyin olumsuz bir eylem gerçekle?tirdi?inde eylemine odaklanmas? ve sorumluluk almas?yla karakterizedir. Bu e?ilim, genellikle onar?m, telafi ve yap?c? davran??larla

ARABPSYCHOLOGY.COM

sonuçlan?r. Buna kar??l?k, **utanç e?ilimi**, bireyin olumsuz eylem nedeniyle tüm benli?ini yetersiz veya kusurlu görmesiyle ili?kilidir; bu da genellikle kaç?nma, saklanma ve benlik sayg?s?nda dü?ü?e yol açar. Ölçek, hipotetik senaryolar üzerinden bu iki farkl? tepkiyi ölçerek yap?y? ayr??t?rmaktad?r.

Geçerlik

Topçu (2019) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal çok faktörlü yap?s?n?n Türk verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in ölçüt ba??nt?l? geçerli?ini desteklemek için, SUEÖ puanlar?n?n teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er yap?larla (örne?in, nevrotiklik, vicdanl?l?k, depresyon veya benlik sayg?s?) korelasyonlar? incelenmi?tir. Bu analizler, **suçluluk** e?iliminin adaptif sonuçlarla, **utanç** e?iliminin ise maladaptif sonuçlarla ili?kili oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in alt boyutlar?n?n kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarl?l?k de?erlerine sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Psikometrik çal??malar?n bir parças? olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? tespit etmek amac?yla test-tekrar test güvenirli?i yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analiz, ölçekten elde edilen puanlar?n k?sa bir zaman aral??? sonras?nda dahi tutarl?l???n? korudu?unu do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin en kritik a?amalar?ndan biri, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamakt?r. 2019 tarihli tez çal??mas?nda, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? (Suçluluk ve Utanç boyutlar?) Türk örnekleminde test etmek üzere Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin kültürel uyarlama sonras?nda da beklenen faktörlere yüklendi?ini ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstermelidir. Bu, ölçe?in Türkçede de **suçluluk** ve **utanç** e?ilimlerini ayr? ve geçerli psikolojik yap?lar olarak ölçtü?ünün kan?t?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Genellikle 5 veya 7 noktal? Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?larak yan?tlanan, hipotetik senaryolara dayal? maddelerden olu?ur.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve/veya genel yeti?kin popülasyonu.

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (18 ya? ve üstü) ve Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Didem Topçu'nun uyarlama çal??mas?, ?stanbul Bilgi Üniversitesi'nde ö?renim gören ö?rencilerden olu?an bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report questionnaire). Kat?l?mc?lar, verilen sosyal senaryolara ne s?kl?kta ve hangi yo?unlukta tepki vereceklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Duygusal E?ilim, Ahlaki Duygular, Öz Bilinç, Psikoloji, Didem Topçu, Yüksek Lisans Tezi, Uyarlama, ?stanbul Bilgi Üniversitesi, Suçluluk.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez çal??mas? kapsam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlamas? 2019 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, orijinal geli?tiricilerin telif haklar?na ve Topçu (2019) tezine at?fta bulunmay? gerektirir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için genellikle tez referans gösterilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sucluluk-ve-utanc-egilimi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Topçu, D. (2019). *Suçluluk ve utanç e?ilimi ölçe?inin güvenilirli?inin ve geçerlili?inin Türk örnekleminde incelenmesi* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). ?stanbul Bilgi Üniversitesi, ?stanbul.

Tez Ba?lant?s? (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Suçluluk ve Utanç E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedenleriyle bu kaynak içerikte sunulmam??t?r. Detayl? maddelere eri?im için ilgili yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM